

Bản Tuyên ngôn hoàn toàn không cung cấp cho chúng ta toàn bộ lý thuyết Mác-xô-rôt. Tuy nhiên, danh sách các bước cần thực hiện ngay sau chiến thắng của giai cấp vô sản phản ánh rõ ràng tư duy của cái gọi là cánh tả "phi-Marxist" – những người, một phần cố ý nhưng phần lớn là vô tình, đang hấp thụ các ý tưởng và khái niệm từ các nguồn Marxist.

Công trình sau này của Marx phần lớn dựa trên bản Tuyên ngôn. Ông chỉ đơn thuần tiếp tục trí thức hóa và hợp lý hóa các cảm xúc của mình. Chủ nghĩa thực chứng (*Positivism*) cùng với chủ nghĩa vô thần đi kèm là nền tảng trong tư duy của ông. Auguste Comte và Feuerbach là những ngôi sao dẫn đường ban đầu của ông. Thêm vào đó, phải kể đến phép biện chứng Hegel. Và những nhân tố kích thích khác bao gồm Chủ nghĩa xã hội Pháp (Proudhon), Chủ nghĩa xã hội Anh (Robert Owen), một số nguyên lý nhất định của Ricardo, cùng sự khốn cùng mà bản thân ông chứng kiến của giai cấp công nhân Anh – sự kinh hoàng mà người ta không nên coi nhẹ. Và vì nước Anh là quốc gia dẫn đầu về công nghiệp trên thế giới, Marx đã thuyết phục bản thân rằng tất cả các quốc gia lục địa khác sẽ phải trải qua những giai đoạn suy thoái tương tự – điều mà, giống như hầu hết các lời tiên đoán khác của ông, đã chứng minh là sai. Khoảng cách giữa một kẻ một sách và thực tế có thể là vô cùng lớn.

Từ các cuốn sách, thư từ và bài luận của ông, chúng ta có được cái nhìn đầy đủ và toàn diện hơn về các ý tưởng của ông. Chỉ có tập đầu tiên của *Tư bản* (*Das Kapital*) được xuất bản trong suốt cuộc đời ông. Hai (hoặc ở một số bản in là ba) tập còn lại được Engels và Kautsky biên soạn và chỉnh sửa từ tài liệu do Marx để lại sau khi qua đời. Việc cụ thể hóa hơn nữa về một xã hội không tưởng (*utopia*) tương lai không thể được tìm thấy một cách rõ ràng trong những trang sách đó. Khía cạnh phê phán ở Marx mạnh mẽ hơn năng khiếu tiên tri của ông. Lòng thù hận trong ông mạnh hơn động lực sáng tạo – thứ vốn cần tình yêu thương làm động cơ thúc đẩy. Trong tất cả các lý thuyết của ông về những bất công, hiểm họa và cam bẫy của chủ nghĩa tư bản ngày nay, chỉ có một lý thuyết vẫn có thể được xem xét một cách nghiêm túc.

Đó là lý thuyết về sự tập trung và độc quyền hóa, điều mà những người theo Chủ nghĩa tự do cũ (*Old Liberals*) cổ điển của chúng ta coi là ngớ ngẩn giống như phần còn lại của học thuyết Marxist. (Họ có lý nếu họ đưa thương mại tự do toàn cầu vào các phép tính của mình.) Mặt khác, Chủ nghĩa tự do mới (*Neo-Liberalism*), vốn quan tâm sâu sắc đến sự cạnh tranh liên tục như là sức sống của một nền kinh tế tự do, lại có thái độ chống độc quyền và chống cartel nghiêm ngặt. (Tuy nhiên, điều này không có nghĩa là mọi